

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Regattans förskola

Läsår 2020/2021

Antagen
Mariestad
2020-10-23

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	4
1.2. Ansvar.....	4
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	4
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	4
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	5
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår.....	6
3.1 Undersök	6
3.2 Metod/kartläggning.....	7
3.3 Analysera	8
3.4 Planerade åtgärder för läsåret.....	10
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	11
4.1 Barns/elevs delaktighet	11
4.2 Medarbetares delaktighet	11
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet.....	11
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	12
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever	12
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev	12
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	14
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.....	15
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev.....	15
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	15
6. Referenser	16
7. Bilagor.....	17
7.1 Definitioner.....	17
7.2 Lagstiftning och styrdokument.....	19
7.3 Anmälningsskyldighet	20

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Regattans förskolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på förskolan	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
Vara närvarande pedagoger för att stötta barnen i deras samspel med varandra.	Ja
Dela upp barngrupperna i mindre grupper under dagen för att skapa mindre sammanhang för barnen att vara i och färre relationer att förhålla sig till.	Ja
Stärka vi-klimatet för att skapa positiva värden.	Ja (Jollen, Ekan, Skutan) Nej (Lotsen)

Organisera personaltätheten i förhållande till antal barn.	Ja
Vi fördelar oss i alla våra miljöer för att stötta lek och samspel, och på så sätt förebygga att kränkningar inte sker.	Ja
Vi fortbildar oss genom att läsa boken Normkreativitet i förskolan och för diskussioner. Vi riktar även blicken mot oss själva och vårt förhållningssätt.	Ja
Vi eftersträvar könsneutrala miljöer och material. Vi arbetar aktivt för att inte barn av ett visst kön ska äga en viss miljö (ex. byggen).	Ja

2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

En anmälan om kränkande behandling har gjorts under läsåret. Anmälan handlade om att ett barn blev utsatt för slag av ett annat barn.

Under läsåret så har vi aktivt arbetat med att vara närvarande pedagoger och dela barnen i mindre grupper. Vi ser att detta ger stora vinster och skapar ett lugn i verksamheten. Genom att vara nära så ser vi vad som händer och vad som är på gång och kan då bemöta barnen i det som sker.

Angående att skapa vi-känsla så har vi arbetat olika mycket med det på de olika hemvisterna. I stort så upplever vi att det blev fin sammanhållning i barngrupperna. Vi implementerade orden *tillsammans*, *bysna* och *dela* tydligt och arbetade aktivt med dessa under läsåret. Vi upplever också att den vi-känsla vi pedagoger känner tillsammans påverkar barnen och sprider en positiv stämning. På Lotsen upplevde pedagogerna att det blev väldigt segregerat och många flera små grupper i gruppen. En anledning kan vara att det var en stor barngrupp.

I och med att vi ser hela Regattan som en enhet så skapar vi möjligheter att stötta varandra. Vi upplever att vårdnadshavare också ser oss som en enhet och känner sig trygga att vända sig till alla pedagoger.

Vi ser vikten av att ha en tydlig och samtidigt flexibel organisation. Genom detta och att vi samarbetar i huset så har vi möjlighet att vara närvarande och fördela oss i våra olika miljöer både ute och inne.

Vi har arbetat med boken Normkreativitet under två år. Vi ser vinsten med att vi alla läste samma texter och sedan diskuterade innehållet. Vi tog till vara våra avdelningsmöten och det var en framgångsfaktor som gav mötena ett större värde. Arbetet har lett till en utveckling i och med att vi skärpt blicken och

blickat inåt. Vi lyfter dessa frågor kontinuerligt och vi upptäcker nya områden som vi tidigare inte funderat över.

Angående miljöer och material så gör vi medvetna val med vad som erbjuds. Vi stöttar också barnen att göra val utanför sin bekvämlighetszon.

Vi drar slutsatsen att två framgångsfaktorer är att vi ser oss som en enhet i huset samt att vi är närvarande pedagoger. Vi ser också en vinst i att vi har prioriterat att läsa något gemensamt och ser att detta har varit en tillgång för vår utveckling.

Förutom anmälan om kränkande behandling har vi även gjort några tillbudsanmälningar, där handlingen kan upplevas som en kränkande behandling. Vi upplever att de kränkningar som skett är kopplade till ett fåtal barn som utför dem. Kränkningarna är oftast svåra att förutse och sker när som helst och var som helst vilket gör att det är svårt att se några mönster. När de skett så följs de upp och vi hanterar situationerna direkt.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Undersök

3.1.1 Kränkande behandling

När vi pedagoger inte är närvarande så ökar risken för att kränkande behandling sker.

3.1.2 Sexuella trakasserier

Risken finns när nyfikenheten övergår till något som kan uppfattas som obehagligt. Ökad risk vid toalettbesök.

3.1.3 Kön

Det finns risk att barnen utesluter varandra i leken på grund av kön.

3.1.4 Könsoverskridande identitet eller uttryck

Med ökad ålder blir barnen mer påverkade av omvärlden och vi ser en ökad risk kring kränkning av någon som är utanför normen.

3.1.5 Etnisk tillhörighet

På förskolan Regattan har vi få antal barn med annan etnisk tillhörighet och religion, se punkt 3.1.6.

3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning

På Regattans förskola har vi få antal med barn med annan etnisk tillhörighet och religion. Vi har identifierat en risk att våra barn inte får förståelse och insikt om andra kulturer och värderingar.

3.1.7 Funktionsnedsättning

Vi ser att det finns en risk att vi inte kan tillgodose barnets behov beroende på vilken funktionsnedsättning de har. Risken finns även att barnen kränker varandra för att de inte förstår problematiken. Vi strävar efter att anpassa vår verksamhet för att passa alla individers olika behov. Vi har en relativt nybyggd förskola som möjliggör att förändra miljön för att möta personer med funktionsnedsättning.

3.1.8 Sexuell läggning

Genom att vi pedagoger/personal inte representerar olika sexuella läggningar finns det en risk vi omedvetet förespråkar heteronormen tillexempel genom hur vi pratar om våra familjer.

3.1.9 Ålder

Risken finns att vi i tillräckligt stor utsträckning inte tillgodoser de utmaningar som varje enskild individ behöver utifrån ålder.

3.2 Metod/kartläggning

Vi har kommit fram till dessa riskbedömningar utifrån erfarenheter, diskussioner och observationer.

3.3 Analysera

3.3.1 Kränkande behandling

Oplanerade händelser såsom t ex toalettbesök, telefonsamtal eller olyckor gör att personal behöver lämna barngruppen, vilket ökar risken för kränkande behandling mellan barnen. Det kan även uppstå vid vikariebrist, ensamarbete m.m.

Yngre barn har svårare att förmedla sina känslor vilket kräver en ökad uppmärksamhet och tolkning från oss pedagoger kring hur barnen upplever situationer och känslor.

3.3.2 Sexuella trakasserier

Toalettdörrarna möjliggör insyn då dörren inte går ner till golvet, det finns även en glipa mellan dörr och vägg där barn kan titta in på den som är där inne.

Att vara nyfiken är naturligt men man får inte kränka någons integritet.

3.3.3 Kön

Barnen skapar egna regler i lekar som utesluter andra barn utifrån dess kön.

3.3.4 Könsöverskridande identitet eller uttryck

Vi undviker att benämna pojkar och flickor utifrån sitt kön för att minska risken för diskriminering.

Pedagogerna har medvetet valt att använda inkluderande ord såsom kompisar, tillsammans och dela med sig.

Pedagogerna är medvetna om vikten av representation och tar det i beaktande i val av material.

3.3.5 Etnisk tillhörighet

Vi arbetar för att barnen utvecklar sin förmåga att leva sig in i och respektera andra kulturer och värderingar. Vårt lekmaterial är accepterande för att vi alla är olika.

3.3.6 Religion eller annan trosuppfattning

Vi har identifierat en risk att våra barn inte får förståelse och insikt om andra kulturer och värderingar. Detta kan bero på att vi är en förskola där den största andelen barn och deras familjer pratar svenska- och är födda i Sverige.

Vi ser olikheter och mångkulturalitet som en tillgång. Enligt förskolans läroplan så ska vi utveckla barnens förmåga att leva sig in i och respektera andra kulturer och värderingar.

3.3.7 Funktionsnedsättning

Vi anpassar vår verksamhet för att passa alla individers olika behov och bemöter barnens frågor och funderingar som uppstår. Vi för diskussioner med barnen om att alla är unika och har olika behov. Vi strävar efter att anpassa vår miljö både ute och inne samt vårt arbetssätt utifrån barnets behov.

3.3.8 Sexuell läggning

Vi pedagoger är neutrala kring människors sexuella läggning och att man får älska och tycka om vem man vill oberoende av kön. För att förtydliga och lyfta detta område kan vi använda oss av litteratur och filmer som vi sedan diskuterar med barnen.

Vi pratar och diskuterar med barnen om olika familjekonstellationer. Vi visar på hur olika familjer kan se ut och pratar om barnens olika familjeförhållanden.

3.3.9 Ålder

Vi arbetar kontinuerligt för att motverka denna risk genom att reflektera kring hur vi som pedagoger kan möta varje barn utifrån sina förutsättningar och behov.

Vår pedagogiska verksamhet utgår från barnens förutsättningar och intresse. Vi utmanar barnen i olika aktiviteter för att skapa meningsfullhet och ett sammanhang där trygghet och lärande är i fokus.

3.4 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på förskolan	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Vara närvarande pedagoger för att stötta barnen i deras samspel med varandra.	Ständigt pågående under läsåret.	Alla pedagoger
Dela upp barngrupperna i mindre grupper under dagen för att skapa mindre sammanhang för barnen att vara i och färre relationer att förhålla sig till.	Ständigt pågående under läsåret.	Alla pedagoger
Lyfta fram vårt ledord <i>respekt</i> . Vi ska värna om varandra, vårt material och vår miljö inne och ute.	Ständigt pågående under läsåret	Alla pedagoger
Planerade förebyggande åtgärder på förskolan	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Organisera personaltätheten i förhållande till antal barn.	Ständigt pågående under läsåret.	Alla pedagoger och rektor
Vi fördelar oss i alla våra miljöer för att stötta lek och samspel, och på så sätt förebygga att kränkningar inte sker.	Ständigt pågående under läsåret.	Alla pedagoger
Åtgärda dörrarna för att förhindra insyn till toaletterna på varje hemvist.	Under HT	Mariehus

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Pedagogerna har ständigt barnen i fokus. De observerar barnens lek och samspel, är närvarande pedagoger för att stötta och hjälpa i lek och kommunikation. De äldre barnen på förskolan har uttryckt sina tankar och upplevelser av situationer och platser till pedagogerna. Dessa observationer och samtal har sammanställts och analyserats, och är identifierade som de risker och hinder som finns i vår verksamhet.

4.2 Medarbetares delaktighet

Alla pedagoger samt rektor har deltagit i framtagandet av planen genom utvärdering av föregående läsårs plan, diskussion kring nuläge, undersökning av risker och hinder och analys av dessa. De främjande och förebyggande åtgärderna som tagits fram har förts över till det systematiska kvalitetsarbetet. Planen finns tillgänglig för alla på kommunens hemsida. Vi för en dialog med all berörd personal gällande vårt förebyggande arbete.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

Pedagogerna har i samtal med vårdnadshavare uppmärksammat händelser och platser där konflikter uppstått, och sedan i pedagoggruppen diskuterat dem som risker och hinder.

Planen finns tillgänglig för vårdnadshavare och allmänheten på kommunens hemsida samt Unikum.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens personal.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn	Pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn. Berätta om händelsen och hur förskolan hanterat det samt dokumentera samtalet.	Pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på	All personal

	Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	
2.	Informerar berörda barns pedagoger.	All personal
3.	Informera berörda barns vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan kommer att utreda kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna	Pedagog
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna (utifrån mognad)	Pedagog
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda barns vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/ information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/personal meddelar rektor eller annan personal att barn blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad) och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör kontaktas chef förskola och pedagogisk omsorg/grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning och/eller personalenheten.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter elev för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera chef förskola och pedagogisk omsorg/ grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera rektor eller chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML gäller förutom för personal, även för elever från och med förskoleklass. Barn i förskolan och elever i fritidshemmet är undantagna bestämmelserna i AML. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.